

Пам'ятки батькам про відповідальність за утримання, виховання та навчання малолітніх, неповнолітніх дітей

Витяги з нормативно-правових актів України щодо відповідальності батьків за невиконання обов'язків по вихованню дитини

КОНСТИТУЦІЯ УКРАЇНИ

ст. 52 Будь-яке насильство над дитиною та її експлуатація переслідуються законом.

ст. 53 Кожен має право на освіту. Повна загальна середня освіта є обов'язковою.

ЗАКОН УКРАЇНИ ПРО ОСВІТУ

ст. 59 Відповідальність батьків за розвиток дитини

1. Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку дитини як особистості.
2. На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини.
3. Батьки та особи, які їх замінюють, зобов'язані: постійно дбати про фізичне здоров'я, психічний стан дітей, створювати належні умови для розвитку їх природних здібностей; поважати гідність дитини, виховувати працелюбність, почуття доброти, милосердя, шанобливе ставлення до державної і рідної мови, сім'ї, старших за віком, до народних традицій та звичаїв; сприяти здобуттю дітьми освіти в закладах освіти або забезпечувати повноцінну домашню освіту відповідно до вимог щодо її змісту, рівня та обсягу; виховувати повагу до законів, прав, основних свобод людини.

З метою стабілізації криміногенної ситуації в підлітковому середовищі, профілактики правопорушень, злочинів, скоюваних підлітками та стосовно них, запобігання заподіяння шкоди здоров'ю дітей, а також їх фізичному, інтелектуальному, психічному, духовному та моральному розвитку, керуючись Конвенцією ООН про права дитини від 20.11.1989, ратифікованою постановою Верховної ради України від 27.02.1991 №789 – XII, частиною 3 статті 5 Закону України «Про охорону дитинства», статтею 25, частиною другою статті 42 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні»:

1.1. Обмежити перебування дітей та молоді (осіб, які не досягли 16-річного віку) в громадських місцях (на об'єктах, які призначені для забезпечення доступу до мережі Інтернет, у комп'ютерних клубах, закладах громадського харчування: ресторанах, кафе, літніх майданчиках, спеціалізованих підприємствах торгівлі, призначених для реалізації алкогольної продукції,

пива, слабоалкогольних напоїв, у розважальних закладах та будинках культури, у парках, в інших громадських місцях, перебування в яких може завдати шкоди здоров'ю дітей та їх розвитку) в нічний час без супроводу батьків або осіб, що їх замінюють: дітей віком до 14 років – після 22 години до 06 години ранку, молоді віком від 14 до 16 років – після 23 години до 06 години ранку

У разі виявлення порушень, передбачених пунктом 1 цього рішення, за невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей, – притягувати їх до адміністративної відповідальності в порядку статті 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення.

Закон України «Про загальну середню освіту»

Стаття 47. Відповідальність за порушення законодавства про загальну середню освіту

1. Посадові особи і громадяни, винні у порушенні законодавства про загальну середню освіту, несуть відповідальність у порядку, встановленому законами України.
2. Шкода, заподіяна учнями (вихованцями) загальноосвітньому навчальному закладу, відшкодовується відповідно до законодавства України
3. Злісне ухилення батьків від виконання обов'язків щодо здобуття їх неповнолітніми дітьми повної загальної середньої освіти може бути підставою для позбавлення їх батьківських прав.

Положення про загальноосвітній навчальний заклад

Стаття 56. У разі невиконання батьками та особами, які їх замінюють, обов'язків, передбачених законодавством, загальноосвітній навчальний заклад може порушувати клопотання про відповідальність таких осіб, у тому числі позбавлення їх батьківських прав.

Закон України «Про охорону дитинства»

Стаття 12. Права, обов'язки та відповідальність батьків за виховання та розвиток дитини

Виховання в сім'ї є першоосновою розвитку особистості дитини.

На кожного з батьків покладається однакова відповідальність за виховання, навчання і розвиток дитини. Батьки або особи, які їх замінюють, мають право і зобов'язані виховувати дитину, піклуватися про її здоров'я, фізичний, духовний і моральний розвиток, навчання, створювати належні умови для розвитку її природних здібностей, поважати гідність дитини, готувати її до самостійного життя та праці.

Виховання дитини має спрямовуватися на розвиток її особистості, поваги до прав, свобод людини і громадянина, мови, національних історичних і

культурних цінностей українського та інших народів, підготовку дитини до свідомого життя у суспільстві в дусі взаєморозуміння, миру, милосердя, забезпечення рівноправності всіх членів суспільства, злагоди та дружби між народами, етнічними, національними, релігійними групами.

Держава надає батькам або особам, які їх замінюють, допомогу у виконанні ними своїх обов'язків щодо виховання дітей, захищає права сім'ї, сприяє розвитку мережі дитячих закладів.

Позбавлення батьківських прав або відібрання дитини у батьків без позбавлення їх цих прав не звільняє батьків від обов'язку утримувати дітей.

Порядок і розміри відшкодування витрат на перебування дитини в будинку дитини, дитячому будинку, дитячому будинку-інтернаті, школі-інтернаті, дитячому будинку сімейного типу, прийомній сім'ї, іншому закладі для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, встановлюються законодавством України.

Батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність за порушення прав і обмеження законних інтересів дитини на охорону здоров'я, фізичний і духовний розвиток, навчання, невиконання та ухилення від виконання батьківських обов'язків відповідно до закону.

У разі відмови від надання дитині необхідної медичної допомоги, якщо це загрожує її здоров'ю, батьки або особи, які їх замінюють, несуть відповідальність згідно з законом. Медичні працівники у разі критичного стану здоров'я дитини, який потребує термінового медичного втручання, зобов'язані попередити батьків або осіб, які їх замінюють, про відповідальність за залишення дитини в небезпеці.

АДМІНІСТРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

ст. 180 За доведення неповнолітнього до стану сп'яніння (шляхом особистого прикладу або психічного чи фізичного спонукання до вживання спиртних напоїв).

ст. 184 ч. 1. Систематичне ухилення від виконання обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей.

ст. 184 ч. 2. Передбачена відповідальність за ті ж дії, які вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення по ч.1 цієї статті.

ст. 184 ч. 3. За вчинення неповнолітніми у віці від 14 до 16 років правопорушення, яке передбачає відповідальність згідно з Кодексом про адміністративні правопорушення.

ст. 184 ч. 4. До неповнолітніх, які не досягли 14-16 років і відповідно до ст. 22 Кримінального кодексу не є суб'єктами злочину і не можуть нести кримінальної відповідальності, застосовуються примусові заходи виховного

характеру, які передбачені ст. 32 Кримінального кодексу, а батьки несуть адміністративну відповідальність.

Цивільний кодекс України

Стаття 1178. Відшкодування шкоди, завданої малолітньою особою.

1. Шкода, завдана малолітньою особою (яка не досягла чотирнадцяти років), відшкодовується її батьками (усиновлювачами) або опікуном чи іншою фізичною особою, яка на правових підставах здійснює виховання малолітньої особи, – якщо вони не доведуть, що шкода не є наслідком несумлінного здійснення або ухилення ними від здійснення виховання та нагляду за малолітньою особою.

Стаття 1178. Відшкодування шкоди, завданої неповнолітньою особою.

1. Неповнолітня особа (у віці від чотирнадцяти до вісімнадцяти років) відповідає за завдану шкоду самостійно на загальних підставах.
2. У разі відсутності у малолітньої особи майна, достатнього для відшкодування завданої неї шкоди, ця шкода відшкодовується в частці, якої не вистачає, або в повному обсязі її батьками (усиновлювачами) або піклувальниками, якщо вони не доведуть, що шкоди було завдано не з їхньої вини.

Кодекс України про адміністративні правопорушення

Стаття 184. Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей

Ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання передбачених законодавством обов'язків щодо забезпечення необхідних умов життя, навчання та виховання неповнолітніх дітей — тягне за собою попередження або накладення штрафу від одного до трьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Ті самі дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, — тягнуть за собою накладення штрафу від двох до чотирьох неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення неповнолітніми віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років правопорушення, відповідальність за яке передбачено цим Кодексом, — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від трьох до п'яти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Вчинення неповнолітніми діянь, що містять ознаки злочину, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України (2001-05, 2002-05), якщо вони не досягли віку, з якого настає кримінальна відповідальність, — тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, що їх замінюють, від десяти до двадцяти неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Кримінальний кодекс України

Стаття 166. Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування

Злісне невиконання батьками, опікунами чи піклувальниками встановлених законом обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування, що спричинило тяжкі наслідки, – карається обмеженням волі на строк від двох до п'яти років або позбавленням волі на той самий строк.

Сімейний кодекс України

Стаття 164. Підстави позбавлення батьківських прав

1. Мати, батько можуть бути позбавлені судом батьківських прав, якщо вона, він:

- 1) не забрали дитину з пологового будинку або з іншого закладу охорони здоров'я без поважної причини і протягом шести місяців не виявляли щодо неї батьківського піклування;
- 2) ухиляються від виконання своїх обов'язків по вихованню дитини;
- 3) жорстоко поведуться з дитиною;
- 4) є хронічними алкоголіками або наркоманами;
- 5) вдаються до будь-яких видів експлуатації дитини, примушують її до жебракування та бродяжництва;
- 6) засуджені за вчинення умисного злочину щодо дитини.

2. Мати, батько можуть бути позбавлені батьківських прав з підстав, встановлених пунктами 2, 4 і 5 частини першої цієї статті, лише у разі досягнення ними повноліття.

3. Мати, батько можуть бути позбавлені батьківських прав щодо усіх своїх дітей або когось із них.

4. Якщо суд при розгляді справи про позбавлення батьківських прав виявить у діях батьків або одного з них ознаки злочину, він порушує кримінальну справу.

5. Рішення суду про позбавлення батьківських прав після набрання ним законної сили суд надсилає державному органу реєстрації актів цивільного стану за місцем реєстрації народження дитини.

Запам'ятайте! Закон зобов'язує Вас, шановні батьки, брати активну участь у вихованні ваших дітей і притягує Вас до юридичної відповідальності за невиконання своїх батьківських обов'язків або за ухилення від участі у вихованні своїх дітей.

Із законодавством України щодо обов'язків батьків про утримання, виховання та навчання неповнолітніх дітей мене ознайомлено.

Дата ____ . ____ року

Батько _____ (підпис) / _____ /ПІБ//

Пам'ятка батькам

Метою реалізації державної політики щодо забезпечення права дітей на здобуття повної загальної середньої освіти Міністерством освіти і науки України вдосконалено контроль за охопленням навчанням дітей і підлітків шкільного віку.

Законом України «Про освіту», Законом України «Про загальну середню освіту» визначена відповідальність батьків за дотриманням Статуту навчального закладу, Правил внутрішнього розпорядку, Єдиних вимог до гімназистів, за здобуттям дитиною повної середньої освіти через відвідування загальноосвітнього закладу в залежності від форми навчання. Пропуски занять, організовані батьками у навчальному закладі не припустимі, як з морального, так і юридичного аспектів (Постанова КМУ від 27.08.2010 р. № 778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад» п. 48. Відволікання учнів від навчальних занять для провадження інших видів діяльності забороняється, крім випадків, передбачених законодавством).

Просимо Вас в навчальний період забезпечувати своєчасне прибуття дитини на навчання, згідно режиму роботи навчального закладу та розкладу уроків затвердженого на навчальний рік.

У разі пропуску занять без поважної причини, адміністрація гімназії змушена буде скласти акт та звертатися до компетентних органів виконавчої влади (Управління освіти, Служби у справах дітей, Кримінальної міліції у справах дітей, Прокуратури міста Києва) з ініціативою притягнення батьків до різних видів юридичної відповідальності «За невиконання або неналежне виконання обов'язків щодо виховання дітей», а саме: адміністративної (стаття 184 Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП) «Невиконання батьками або особами, що їх замінюють, обов'язків щодо виховання дітей»); цивільно-правової (статті 1178 – 1183 Цивільного кодексу України); сімейно-правової (стаття 164 «Підстави для позбавлення батьківських прав»); кримінальної (стаття 166 Кримінального кодексу України «Злісне невиконання обов'язків по догляду за дитиною або за особою, щодо якої встановлена опіка чи піклування»).

Порядок дій батьків при відсутності дитини у гімназії:

- у разі хвороби дитини Вам необхідно своєчасно повідомити класного керівника про відсутність дитини, а по поверненню на навчання учня\учениці надати медичну довідку;
- у разі відсутності дитини за сімейними обставинами, попередньо звернутися до адміністрації із заявою, своєчасно повідомити класного

керівника про відсутність дитини або надати пояснювальну записку про причину відсутності по поверненні учня\учениці на навчання;

- у разі участі дитини у спортивних, творчих змаганнях та конкурсах завчасно звернутися до адміністрації гімназії з особистою заявою та супроводжуваним листом від організації, що проводить вищезначені заходи.

Доводимо до Вашого відома, що всі пропущені заняття учні мають відпрацювати.

Батьки ознайомлені:

Підпис _____/ПІБ батьків_____/

Підпис _____/ПІБ батьків_____/

Дата:_____20_____р.

Пам'ятка батькам.

Відповідальність батьків щодо забезпечення своєчасного відвідування учнями школи

З метою реалізації державної політики щодо забезпечення права дітей на здобуття повної загальної середньої освіти Міністерством освіти і науки України вдосконалено контроль за охопленням навчанням дітей і підлітків шкільного віку.

Обов'язком учня відповідно до Закону «Про освіту» є „ ... додержання статуту, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти”, одним із пунктів яких є здобуття повної загальної середньої освіти через відвідування загальноосвітнього закладу в залежності від форми навчання.

У постанові Кабінету Міністрів від 12 квітня 2000 року «Про затвердження Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку» № 646 йдеться про те, що «.....директор загальноосвітнього навчального закладу вживає заходів до реалізації права дітей і підлітків шкільного віку на здобуття повної загальної середньої освіти, а саме:

здійснює постійний контроль за відвідуванням навчального закладу, з'ясовує причини відсутності на уроках.

З метою контролю за відвідуванням, відділ освіти, адміністрація й педколективи закладів, відповідні служби, батьки учнів мають забезпечувати контроль за відвідуванням, основою якого є поєднання державного та громадського контролю, а завданням – прозорість, взаємоповага, демократичність, тощо. (Указ президента України № 1013/2005 р. „Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні”.

У поняття ефективного контролю за відвідуванням учнями школи (Постанова Верховної Ради України „Про дитячу безпритульність в Україні та шляхи подолання цього явища” за 2005 рік) входить вивчення фізіологічного, психічного, соціального стану дитини чи підлітка шкільного віку, які відвідують заклад освіти; ведення шкільної документації.

Щодо останнього, то тут слід звернутися до наказу Міністерства освіти і науки України від 23.06.2000 р. № 240 „Про затвердження Інструкції з ведення ділової документації у загальноосвітніх навчальних закладах 1 – 111 ступенів” пункту 1.7 („Вся ділова документація ведеться державною мовою”), п. 3.24 – 3.33, 4.7 – 4.28 , 4.45 – 4.47 – ведення ділової документації; п. 6 – терміни зберігання ділової документації.

У пункті 15 Інструкції з обліку дітей і підлітків шкільного віку, йдеться про те, що учні, які тимчасово не відвідували загальноосвітній заклад, подають медичну довідку чи письмове пояснення батьків або осіб, які їх замінюють, про причину відсутності на уроках. Довідки та пояснення зберігаються в особовій справі учня протягом навчального року”. У разі відсутності учня понад 10 днів, а також неможливості продовження ним навчання у загальноосвітньому навчальному закладі закладом складається відповідний акт, він надсилається до відділу освіти, який у свою чергу повідомляє про це службу у справах дітей.

На відділ освіти, загальноосвітні навчальні заклади, органи внутрішніх справ і служби у справах неповнолітніх покладено систематичне ведення у межах своєї компетенції роз’яснювальної роботи серед населення щодо обов’язковості здобуття дітьми і підлітками повної загальної середньої освіти відповідно до статті 9 Закону України “Про загальну середню освіту” (651-14) Кабінет Міністрів України , Постанови Кабінету Міністрів України від 27 серпня 2010 р. N 778 «Про затвердження Положення про загальноосвітній навчальний заклад» (48. Відволікання учнів від навчальних занять для провадження інших видів діяльності забороняється, крім випадків, передбачених законодавством;

70. Дисципліна в закладах дотримується на основі взаємоповаги усіх учасників навчально-виховного процесу, дотримання правил внутрішнього розпорядку та статуту навчального закладу;

71. Учасниками навчально-виховного процесу в закладі є учні (вихованці), педагогічні працівники, психологи, бібліотекарі, інші спеціалісти закладу, керівники, батьки або особи, які їх замінюють;

77. За невиконання учасниками навчально-виховного процесу своїх обов’язків, порушення статуту, правил внутрішнього розпорядку на них можуть накладатися стягнення відповідно до закону.

90. Батьки та особи, які їх замінюють, є відповідальними за здобуття дітьми повної загальної середньої освіти, їх виховання і зобов’язані створювати

умови для здобуття дитиною повної загальної середньої освіти за будь-якою формою навчання; забезпечувати догляд і виховання дитини відповідно до статуту закладу; ...виховувати у дітей повагу до законів, прав, основних свобод людини).

Пам'ятка батькам Відповідальність за насилля в сім'ї

Згідно з Законом України «Про попередження насильства в сім'ї» № 2789 від 15.11.2001 р. насильством у сім'ї є будь-які умисні дії фізичного, сексуального, психологічного чи економічного спрямування одного члена сім'ї по відношенню до іншого члена сім'ї, якщо ці дії порушують права і свободи члена сім'ї як людини та громадянина і наносять йому моральну шкоду, шкоду його фізичному чи психічному здоров'ю.

Здійснення заходів з попередження насильства в сім'ї в межах наданих їм повноважень покладається на:

відповідні підрозділи органів внутрішніх справ;

органи опіки і піклування;

спеціально уповноважений орган виконавчої влади з питань попередження насильства в сім'ї.

Підставою для вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї слугує написана заява на вжиття заходів з попередження насильства в сім'ї.

В органах поліції заходи щодо попередження насильства в сім'ї здійснюються службою дільничних інспекторів та кримінальною міліцією у справах дітей (відділами ювенальної превенції), які виносять офіційні попередження члену сім'ї про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї і вживають відповідних заходів щодо припинення насильства.

Члену сім'ї, який вчинив насильство в сім'ї, виноситься офіційне попередження про неприпустимість вчинення насильства в сім'ї, за умови відсутності в його діях ознак злочину.

Члени сім'ї, які вчинили насильство в сім'ї, несуть кримінальну, адміністративну чи цивільно-правову відповідальність